

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MIEJSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W ŻORACH ZA ROK 2010

I. PLACÓWKI. ORGANIZACJA SIECI. MODERNIZACJA.

W 2010 roku MBP w Żorach posiadała 8 placówek, w tym: Bibliotekę Centralną i 7 filii bibliotecznych. Ich lokalizacja nie uległa zmianie.

W celu poprawy warunków pracy i estetyki pomieszczeń pomalowano agendy udostępniania i 5 pomieszczeń biurowych w Bibliotece Centralnej, wymieniono oświetlenie w 6 pomieszczeniach Biblioteki Centralnej, zakupiono regały na zbiory audiowizualne, składane stoły i krzesła dla 3 filii do prowadzenia zajęć grupowych, stojącą gablotę wystawową do ekspozycji przestrzennych.

Dzięki nagrodzie pieniężnej (za Tydzień Bibliotek) pod koniec roku zakupiono konsolę i gry PlayStation®3, które od stycznia 2011 stanowią nową ofertę dla czytelników w każdym wieku.

Pomimo trudności finansowych udało się też przygotować nową stronę internetową Biblioteki oraz jej podstronę dla dzieci, opracowano logo i gadzety reklamowe Biblioteki.

II. ZBIORY BIBLIOTECZNE

Biblioteka gromadziła, przechowywała, opracowywała i udostępniała książki, czasopisma, mapy, plany, płyty CD, płyty DVD, książki mówione na kasetach oraz audiobooki, dokumenty życia społecznego, multimedia. W związku z bardzo skromnymi środkami finansowymi zakupy nowości książkowych były bardzo ograniczone. Kupowano głównie najbardziej poszukiwane przez czytelników tytuły z zakresu beletrystyki.

W roku 2010 księgozbiór Biblioteki wzrósł o 3.122 woluminy (mniej o 3.957 wol. tj. o 56% niż w 2009 r.), w tym z zakupu 2.189 woluminów (mniej o 3.650 wol. tj. o 63% niż w roku 2009), z darów 817 woluminów, z innych źródeł 116 woluminów. Wskaźnik zakupu na 100 mieszkańców był mniejszy niż w roku poprzednim i wyniósł tylko **3,6** (w 2009 r. - **9,6**).

Oprócz książek w 2010 roku zakupiono też zbiory specjalne: płyty CD (muzyka), płyty DVD (filmy), audiobooki i multimedia. Łącznie zakupiono 458 jednostek zbiorów specjalnych. W porównaniu z rokiem poprzednim jest to spadek o 656 jednostek tj. o 59%.

Na zakup książek wydatkowano kwotę 52.435,62 złotych, w tym 14.500,- złotych, które Biblioteka uzyskała z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Programu Operacyjnego „Zakup nowości wydawniczych w ramach programu Biblioteki Narodowej. Zakup nowości wydawniczych dla bibliotek”.

W roku 2010 MBP posiadała w swojej ofercie 194 tytułów gazet i czasopism (347 egz. tyt.), w tym 32 tytuły (91 egzemplarzy) otrzymywała w darze. Wydatki na prenumeratę wyniosły 25.189,- złotych.

Na dzień 31.12.2010 r. MBP posiadała:

- księgozbiór w ilości 208.888 woluminów o wartości 1.529.170,24 zł.
- zbiory specjalne w ilości 7.831 jednostek o wartości 200.390,90 zł.
- czasopisma oprawne w ilości 204 jednostek o wartości 4.219,29 złotych

III. CZYTELNICTWO

W roku 2010 w MBP zarejestrowano **10.551** czytelników. Wskaźnik czytelników na 100 mieszkańców wyniósł **17,42**. Najliczniejszymi grupami wiekowymi byli czytelnicy z przedziału od 25 do 44 lat (3.227 osób) i do 15 lat (2.634 osoby). Najmniej licznie występowali czytelnicy powyżej 60 lat (412 osób). Ze względu na zajęcie najliczniejszą grupę stanowiła młodzież ucząca się (4.223 osób), a następnie niezatrudnieni (2.258 osoby).

W 2010 roku zanotowano **260.271** wypożyczeń do domu (o 18.468 więcej niż w roku 2009) oraz **91.980** udostępnień na miejscu (o 15.597 więcej niż w roku 2009).

Zanotowano łącznie **134.917** odwiedzin (o 5.952 więcej niż w 2009 roku), w tym: 93.965 w wypożyczalniach, 40.952 w czytelnich).

Wszystkie placówki MBP brały udział w akcji bookcrossingu. W 2010 roku włączono do obiegu 1.704 książki (od początku akcji ponad 15 tysięcy książek). Obieg tych książek nie podlegał ewidencji i nie był uwzględniony w danych statystycznych.

W agendach udostępniania MBP udzielane były informacje ustne - bezpośrednio, telefoniczne, z wykorzystaniem poczty elektronicznej lub usługi „Zapytaj bibliotekarza”, indywidualne i zbiorowe w oparciu o posiadane zbiory, warsztat informacyjny i zasoby internetowe. Były to informacje tekstowe, faktograficzne, biblioteczne, bibliograficzne. W 2010 roku udzielono łącznie 24.068 informacji.

W Bibliotece Centralnej w ramach Czytelni funkcjonował Punkt „Przystanek Praca”, w którym bezrobotni i poszukujący pracy mieszkańcy mogli bezpłatnie korzystać z komputera i Internetu oraz napisać i wydrukować dokumenty aplikacyjne. W 2010 roku z „Przystanku Praca” skorzystały 732 osoby, które wydrukowały 4.398 stron dokumentów aplikacyjnych.

W 2010 roku z usługi „Książka na Telefon”, w ramach której osobom chorym, niepełnosprawnym i zaawansowanym wiekowo zbiory dowożone są do domu, korzystało 5 osób. Wypożyczyły one łącznie 640 woluminów książek.

Szczegółowe wskaźniki czytelnictwa w poszczególnych placówkach przedstawiono w tabelach stanowiących załączniki do Sprawozdania.

IV. UPOWSZECHNIANIE CZYTELNICTWA

W roku 2010 Biblioteka zorganizowała **1.069** imprez, w których uczestniczyło **21.470** osób. Były to: spotkania autorskie (5), pogadanki i prelekcje (38), konkursy czytelnicze (141), konkursy plastyczne (27), wieczory literacko-muzyczne (16), lekcje biblioteczne (44), projekcje (135), zajęcia w ramach klubów i kółek zainteresowań (68), zajęcia interdyscyplinarne dla dzieci i młodzieży (410), warsztaty (185).

Jako nową inicjatywę Biblioteki udało się zorganizować akcję rozdawania książeczek najmłodszym mieszkańcom miasta pod hasłem „Książka dla Trzylatka”. Akcja pod patronatem Prezydenta miasta zaplanowana jest jako impreza cykliczna, stąd jej motto „Co roku Żorek ma dla trzylatków książeczek worek”.

Wśród nowych inicjatyw, które Biblioteka zaproponowała mieszkańcom miasta są także e-wystawy Foto-Ton (prezentacja zdjęć fotografików amatorów i profesjonalistów jednocześnie na stronie internetowej i w holu Biblioteki Centralnej) oraz projekty: dla dorosłych „Czytam, bo lubię” (cykl wieczorów literacko-muzycznych) i dla młodzieży „Internet – okno na świat” (warsztaty internetowe), warsztaty florystyczne, warsztaty decoupage, warsztaty drukarskie.

W 2010 roku Biblioteka włączyła się do ogólnopolskich obchodów Tygodnia Bibliotek pod hasłem „Biblioteka – słowa, dźwięki, obrazy”, akcji „Wiosenna Zbiórka Książek”, kampanii społecznej Cała Polska czyta dzieciom, akcji Uwolnij Książkę - Bookcrossing.pl., międzynarodowej „Nocy z Andersenem”, a także akcji charytatywnych: zbiórka plastikowych nakrętek czy „Ołówek dla Afryki”.

Biblioteka włączyła się także do udziału w Maratonie Czytania Dzieł Jana Pawła II, zorganizowanego z okazji 90. rocznicy urodzin Ojca Świętego Jana Pawła II oraz III Metropolitalnego Święta Rodziny. Maraton odbył się w Parafii pw. śś. Filipa i Jakuba, a dzieła JP II czytali władarze miasta oraz dyrektorzy i przedstawiciele żorskich instytucji i stowarzyszeń.

Biblioteka zorganizowała 2 kiermasze taniej książki, a w celu promowania idei bookcrossingu i Dnia Wolnych Książek, w centrum miasta zorganizowała imprezę plenerową. Biblioteka brała też udział w rodzinnej imprezie integracyjnej organizowanej przez MOPS wystawiając swoje stoiska.

W ramach akcji Wiosenna Zbiórka Książek we wszystkich placówkach MBP przyjmowano dary książkowe od mieszkańców miasta, którzy aktywnie włączyli się w akcję, ofiarując książki ze swoich biblioteczek domowych. Zebrane w ten sposób książki przekazano do Świetlicy „Horyzont”, kilku domów opieki z terenu Śląska, rodzin repatriantów oraz do Polskiej Szkoły Sobotniej The Anglo-Polish Organisation Grosvenor Mouse w Tiverton (Anglia, hrabstwo Devon). Ogółem zebrano 3.713 woluminów od 128 darczyńców.

Zorganizowano również 23 duże wystawy, 300 mniejszych wystawek, gazetek i ekspozycji oraz 5 e-wystaw w ramach galerii Foto-Ton. Do ciekawszych wystaw należały m.in. wystawy okolicznościowe „Chopin – melodia polskich dusz”, „Grunwald, czyli średniowieczna pieśń o nagich mieczach”, wystawa „W stronę piękna” zorganizowana z okazji 10-lecia Warsztatów Terapii Zajęciowej, „Ekslibris Japoński” – prezentacja prac z Międzynarodowego Konkursu Graficznego na Ekslibris, czy „Pasje bibliotekarskie” – prezentacja kolekcji i rękodzieł pracowników naszej Biblioteki.

Przez cały rok w Filii nr 7 działały dwa kluby dyskusyjne: „Klub Miłośników Dobrej Książki” oraz „Chatting with Tea” – klub dyskusyjny w języku angielskim, a w Bibliotece Centralnej Klub Zaczarowanego Ołówka oraz Klub Moli Książkowych. W Filii nr 6 realizowany był projekt „W krainie sztuki”, którego celem jest popularyzacja muzyki i sztuk plastycznych wśród dzieci i młodzieży.

Biblioteka aktywowała czytelników, a zwłaszcza członków Klubu Zaczarowanego Ołówka, do uczestnictwa w różnego rodzaju konkursach. Nasi młodzi czytelnicy zostali nagrodzeni w regionalnym IV Bożonarodzeniowym Konkursie Plastycznym „Gdy pierwsza gwiazda niebo rozjaśni”, w konkursie plastycznym „Wiatr, wypadek ogień, woda – strażak zawsze rękę poda”, w konkursie plastycznym w ramach VIII Jesiennych Spotkań Artystycznych BALLO – Żory 2010, w regionalnym Konkursie Plastycznym na Kartkę Bożonarodzeniową z Kopertą.

Niewątpliwym sukcesem było uzyskanie przez Bibliotekę dwóch nagród w konkursach ogólnopolskich: II miejsce w konkursie Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich "Tydzień Bibliotek 2010" oraz Superstatuetka za najlepiej przeprowadzoną kampanię „Cała Polska czyta dzieciom” w roku szkolnym 2009 / 2010.

V. KOMPUTERYZACJA

W 2010 roku dokonano kolejnych modernizacji stanowisk i infrastruktury sieciowej. Zakupiono 7 zestawów komputerowych i 3 drukarki, programy użytkowe Office 2010 i CafeStation 3.56.0 oraz graficzny CorelDraw. W trzech filiach dokonano wymiany łączy internetowych z radiowych na DSL.

Na dzień 31.12.2010 r. Biblioteka posiadała 57 stanowisk komputerowych, w tym 25 stanowisk dla czytelników: 19 stanowisk internetowych z możliwością wydruku i skanowania (10 w Bibliotece Centralnej, po 2 w Filiach nr 1,5 oraz po 1 w Filiach 2,3,4,6,7), 2 stanowiska do korzystania z programów multimedialnych, 4 terminale do przeglądania katalogu zbiorów Biblioteki. Ponadto na wyznaczonych stanowiskach czytelnicy mogli korzystać z programów użytkowych i baz danych (Legalis, Przewodnik Bibliograficzny, Bibliografia Zawartości Czasopism, Bibliografia Zawartości Gazet i Tygodników). W roku 2010 z baz danych skorzystało 7.275 osób.

Czytelnicy mieli też możliwość przedłużania terminów zwrotu zbiorów a także składania zamówień, zapytań i otrzymywania informacji drogą elektroniczną. Na stronie internetowej Biblioteki udostępniano usługi: „e-dezyderatka – propozycje czytelników”, „Zapytaj bibliotekarza”, w ramach której czytelnicy mogli otrzymać wszelkiego typu informacje bibliograficzne i rzeczowe oraz elektroniczny katalog zbiorów i bibliografię regionalną w programie SOWA.WWW. Czytelnicy mogli też korzystać z forum na stronie internetowej Biblioteki.

W Czytelni Głównej prowadzono prace nad Bibliografią Regionalną w formie elektronicznej. Na bieżąco wprowadzano do bazy danych opisy bibliograficzne artykułów z prasy

lokalnej, regionalnej i publikacji książkowych związanych z miastem Żory. Jednocześnie uzupełniano sporządzoną w formacie Word „Bibliografię wydawnictw o Żorach i żorzanych oraz publikacji wydanych w Żorach”, którą rozszerzono na lata 1970 – 2009.

Prowadzono też szeroką działalność edukacyjną w zakresie informatyzacji organizując warsztaty komputerowe i informacyjne dla młodzieży i osób starszych, jak np. dla młodzieży: „Słowa kluczowe, czyli warsztaty komputerowe”, „Akademia Bezpiecznego Internetu” i „Internet – okno na świat”, dla dorosłych: indywidualne warsztaty komputerowe „Komputer 50+” i „Fotoklik – kurs grafiki komputerowej dla nie informatyków”.

Biblioteka Centralna udostępniała drogą radiową darmowy dostęp do Internetu dla pobliskich instytucji – Przedszkola nr 23 oraz Świetlicy Integrycyjnej, w ramach programu IKONKA.

Będąc członkiem Śląskiej Biblioteki Cyfrowej Biblioteka udostępniała swoje zbiory również w postaci cyfrowej. W 2010 roku zdigitalizowała i włączyła do ŚBC 15 pozycji książkowych dotyczących miasta Żory (łącznie do końca 2010 r. – 58 pozycji).

W 2010 roku Biblioteka uczestniczyła w programie „Akademia Orange dla bibliotek”, w ramach którego otrzymała dotację (16.228,68 złotych), dzięki czemu w placówkach MBP użytkownicy mogli korzystać z Internetu za darmo. W 2010 roku z Internetu skorzystały 12.402 osoby.

VI. KADRY

Na dzień 31.12. 2010 r. w MBP zatrudnione były 44 osoby na 40,625 etatu.

Przygotowanie zawodowe pracowników Biblioteki jest bardzo dobre. Wśród pracowników merytorycznych 15 osób posiadało wykształcenie wyższe magisterskie bibliotekarskie, 1 osoba wyższe magisterskie inne, 5 osób wyższe bibliotekarskie licencjackie, 5 osób studium bibliotekarskie, 3 osoby średnie. Pracownicy administracji również mają odpowiednie kwalifikacje (3 osoby wyższe magisterskie kierunkowe, 1 osoba studium kierunkowe).

Jak co roku Biblioteka korzystała ze stażystów kierowanych z Urzędu Pracy. W 2010 roku były to 2 osoby w ramach programu „Człowiek – Czyn – Sukces” EFES.

W Bibliotece Centralnej zorganizowano także praktykę wakacyjną dla studentki II roku Filologii Polskiej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.